

Martina Danielsson

Från: Erika Karlsson <erika.karlssonhansson@gmail.com>
Skickat: den 23 april 2023 18:42
Till: Sociala myndighet
Ämne: Re: Remiss Äldreomsorgsplan

Hej Martina!

Jag har läst äldreomsorgsplanen för Dorotea Demensförenings del & tycker att den ser väldigt bra ut! Jag har inga synpunkter på den.

Med vänlig hälsning, Erika Karlsson

fre 21 apr. 2023 kl. 11:55 skrev Sociala myndighet <social.omsorg@dorotea.se>:

Hej igen,

Jag skickar här en vänlig påminnelse gällande möjligheten att lämna synpunkter beträffande förslaget på Äldreomsorgsplanen som har arbetats fram under år 2022.

Hittills har inga synpunkter kommit oss till känna och det skulle vara värdefullt för oss att få ta del av vad ni tycker.

.....
Inlämning av synpunkter sker senast den 30 maj 2023 skriftligen till:

Dorotea kommun

Vård- och stödverksamheter

917 81 Dorotea

eller via mail: social.omsorg@dorotea.se

.....

Med vänlig hälsning / Buerie heelsegigujmie

Martina Danielsson
Sekreterare/administratör

Martina Danielsson

Från: Margareta Berg <marg.berg64@gmail.com>
Skickat: den 23 maj 2023 18:21
Till: Sociala myndighet
Ämne: Synpunkter på äldreomsorgsplan

Hej!
Vi i KD har läst o begrundat den plan ni jobbat fram och har inga negativa synpunkter att komma med. Ni har gjort ett **jättebra** arbete och fått med vad vi kan se alla olika verksamheter och hur de jobbar, även lite framtidsvisioner.

Mvh Margareta Berg KD

RÄTTELSE OBS Reviderad. Delita den du fick i går den 27 april 2023

Undertecknad hade missat att dela dokumentet så att det skulle bli rätt avsändare. Stress.

Hej Martina

Här kommer synpunkter på förslaget om Äldreomsorgsplan Dorotea kommun.

Vi som svarar är **Liberalerna Dorotea**.

Vi har kritiskt läst och granskat planen. Kommentarererna här nedan kommer inte i någon strukturerad ordning.

Till vem riktar sig planen i slutändan? Den är inte anpassad till alla grupper som är nämnda i utskicket.

Ska den gälla i 10 år ???????

Det syns att det är flera olika personer som skrivit.

Det saknas mätbara mål (vi får då revisorerna på oss)

Det skrivs omsorgstagare och brukare (ordet brukare är väl mer eller mindre borta)

De olika boendeformerna bör förklaras närmare vad de innebär. Beroende på vem planen riktas till.

Det finns även en heldel fackuttryck som bör förklaras. Beroende på vem planen riktas till.

Det finns en hel del statistik om en enkät från hösten 2020. Vad vi kunde se så är den redovisad 2 ggr. Är det två olika enkäter? Vid ena tillfället så har 210 besvarat den och vid ett annat har 136 svarat.

Hur tillförlitlig är denna enkätundersökning när det är så få svarande?

Visionerna: "Detta vill vi satsa på" är kortfattat samt ospecifikt skrivna.

(Kanske lite väl många stora foton)

Vi tror att i slutändan så kommer det att bli en bra plan för vår kommun.

Mårdsjö 2023-04-27

Liberalerna

Lilian Tegnander

Martina Danielsson

Från: PRO Info Västerbotten <info@vasterbottens-land.pro.se>
Skickat: den 21 april 2023 13:56
Till: Sociala myndighet
Ämne: Sv: Remiss Äldreomsorgsplan

Hej,
PRO Västerbotten kommer att ta upp frågan på nästa styrelsemöte den 2 maj.

Trevlig helg!

Med vänlig hälsning

PRO VÄSTERBOTTEN

Katharina Eriksson, administratör

mobil 070-600 24 50 telefontid mån-tors kl 10-12
info@vasterbottens-land.pro.se

Från: Sociala myndighet <social.omsorg@dorotea.se>
Skickat: den 21 april 2023 11:55
Till: PRO Info Västerbotten <info@vasterbottens-land.pro.se>; info@spfseniorerna.se <info@spfseniorerna.se>; dorotea-risbacks.forsamling@svenskakyrkan.se <dorotea-risbacks.forsamling@svenskakyrkan.se>; rodakorsetdorotea@hotmail.com <rodakorsetdorotea@hotmail.com>; Erika Karlsson <erika.karlssonhansson@gmail.com>; regionen@regionvasterbotten.se <regionen@regionvasterbotten.se>; Christina Sandqvist (christina.sandqvist@kommunal.se) <christina.sandqvist@kommunal.se>; Vision Dorotea <vision@dorotea.se>; Ida Sjöström <ida.sjostrom@dorotea.se>; Marita Jacobsson <marita.jacobsson@dorotea.se>; Jenni Sihlén <jenni.sihlen@dorotea.se>; Magdalena Eliasson <magdalena.eliaasson@dorotea.se>; Amanda Hansson <amanda.hansson@dorotea.se>; Sara Sjölund Bång <sara.sjolund.bang@dorotea.se>
Ämne: VB: Remiss Äldreomsorgsplan

Hej igen,

Jag skickar här en vänlig påminnelse gällande möjligheten att lämna synpunkter beträffande förslaget på Äldreomsorgsplanen som har arbetats fram under år 2022. Hittills har inga synpunkter kommit oss till känna och det skulle vara värdefullt för oss att få ta del av vad ni tycker.

.....
Inlämning av synpunkter sker senast den 30 maj 2023 skriftligen till:

Dorotea kommun
Vård- och stödverksamheter
917 81 Dorotea

eller via mail: social.omsorg@dorotea.se
.....

Med vänlig hälsning / Buerie heelsegigujmie

RÄTTELSE OBS Reviderad Delita den du fick i går den 27/4 2023

Undertecknad hade missat att dela dokumentet så att det skulle bli rätt avsändare. Stress!

Hej Martina

Här kommer synpunkter på förslaget om Äldreomsorgsplan Dorotea kommun.

Vi som svarar är delar av styrelsen för SPF Doroteabygden

Vi har kritiskt läst och granskat planen. Kommentarererna här nedan kommer inte i någon strukturerad ordning.

Till vem riktar sig planen i slutändan? Den är inte anpassad till alla grupper som är nämnda i utskicket.

Det skrivs omsorgstagare och brukare (ordet brukare är väl mer eller mindre borta)

De olika boendeformerna bör förklaras närmare vad de innebär. Beroende på vem planen riktas till.

Det finns även en heldel fackuttryck som bör förklaras. Beroende på vem planen riktas till.

(Kanske lite väl många stora foton)

Vi tror att i slutändan så kommer det att bli en bra plan för vår kommun.

Mårdsjö 2023-04-27

Vänligen SPF Doroteabygden

Lilian Tegnander

Äldreomsorgs -plan 2024-2034

Dorotea kommun
Kraapohken tjelte

Diarenummer: KS-2022-0089-730
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Datum: XXXX-XX-XX

Dorotea kommuns vision

Dorotea är en brusande tillväxtkommun i Sápmi.

Vildmarkens möjligheter i kombination med moderna lösningar skapar unika förutsättningar till företagande, arbete, fritid och lärande i en utmanande och inspirerande miljö.

Dorotea kännetecknas av nytänkande, livskvalité och trygghet i livets alla skeden. Hit välkomnas du att förverkliga drömmar, livsprojekt och ambitioner. Våra olikheter berikar vårt samhälle.

Vi vågar, visar och vill förändra!

Dorotea kommuns vision äldreomsorg

Vi ska erbjuda den bästa personcentrerade äldreomsorgen.

Du som omsorgstagare ska få det stöd du behöver för att leva ett så självständigt och tryggt liv som möjligt. Vi respekterar alla människors lika värde och genom att vara nyfikna och genom att lyssna på dig, ska stödet utformas efter dina behov.

Vi som träffar dig ska vara så få som möjligt och på så sätt skapa en kontinuitet i hur och när stödet ges.

Kommenterad [MW1]: Kanske stryka det andra "genom att". Räcker med: genom att vara nyfikna och lyssna på dig...

Begrepp och definitioner

Biståndsbedömning

Invänta Livs förslag på ordning Du som äldre kan ansöka om bistånd hos kommunen om du behöver hjälp med din dagliga livsföring. Insatserna kan till exempel vara hemtjänst eller särskilt boende och de insatser som beviljas syftar till att stärka dina möjligheter att leva ett självständigt liv. Biståndshandläggaren tar emot din ansökan, utreder behovet och fattar ett biståndsbeslut. Är du inte nöjd med beslutet har du alltid rätt att överklaga, mer information lämnas av biståndshandläggaren.

Hemtjänst

Om du känner att det börjar vara svårt att klara av din vardag hemma kan du ansöka om hemtjänst. Hemtjänst är hjälp och stöd som är anpassat efter dina behov för att du ska kunna bo kvar i ditt hem så länge som möjligt. Ansökan görs hos biståndshandläggaren.

Hemsjukvård

Om du har ett behov av hälso- och sjukvård och har svårt att ta dig till en vårdcentral eller mottagning kan du få hemsjukvård.

Tröskelprincipen

Personer ska i första hand ta sig till hälsocentral för vård. Hälso- och sjukvårdsinsatser erbjuds endast till den som, på egenhand eller med stöd, inte kan ta sig till hälsocentralen.

Avancerad vård i hemmet

Kommunen och regionen samverkar för att erbjuda vård till personer som trots svår sjukdom önskar vårdas hemma. Det kan till exempel röra sig om vård i livets slutskede.

Ordinärt boende

Ditt egna hem (hus/lägenhet)

Seniorboende

Seniorbostäder är helt vanliga bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden. Tanken är att det ska vara ett enkelt och bekvämt boende att åldras i, med större möjligheter till gemenskap.

Särskilt boende

När du har ett omfattande eller varaktigt behov av hjälp som inte kan tillgodoses av insatser i det egna hemmet, kan du ansöka om särskilt boende hos biståndshandläggaren. Detta är en boendeform för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård och omsorg för dig med behov av särskilt stöd.

Korttidsboende

Korttidsboende är till för dig som behöver tillfällig vård och omsorg dygnet runt. Det kan gälla för en eller ett par veckor. Ansökan gör du hos biståndshandläggaren.

Växelboende

Innebär att man återkommande växlar boende mellan den egna bostaden och särskilt boende veckovis. Det är ofta fråga om avlastning för en anhörig som vårdar i hemmet. Ansökan gör du hos biståndshandläggaren.

Trygghetsboende

En mellanboendeform som ingår i det ordinarie bostadsbeståndet och som är ämnad för dig som känner dig otrygg eller ensam och har behov av ökad trygghet.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård är åtgärder för att till exempel medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

Anhörigstöd

Stöd till dig som vårdar en närstående.

Rehabilitering

Ett begrepp inom hälso- och sjukvården med syfte att du genom rehabilitering ska kunna återvända till dagligt liv och återfå en rimlig hälsa efter sjukdom eller skada.

Kommenterad [MW5]: Ska det ändras till "Ansökan görs" alternativt "Ansöker gör". Annars låter det som att du måste besöka Biståndshandläggaren för att göra ansökan.

Kommenterad [MW2]: Använd begrepp konsekvent - välj Hälsocentral eller Vårdcentral.

Kommenterad [MW6]: Samma som under Korttidsboende

Kommenterad [MW7]: "trygghet och gemenskap"

Kommenterad [MW3]: 1. Kanske skippa kommatecknen och vänd på en del i meningen och skriva: "erbjuds endast till den som inte kan ta sig till hälsocentral på egen hand eller med hjälp av stöd". Blir tydligare.
2. Använd begrepp konsekvent - välj Hälsocentral eller Vårdcentral.

Kommenterad [MW8]: Förslag "vårdar eller stödjer"? Eftersom SoL 5 kap 10§ säger: "stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder"

Kommenterad [MW4]: Egna är väl talspråk? Ska det istället stå " eget"?

Välfärdsteknik

Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet.

Nära vård

Nära vård är ett förändrat sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg som innebär att man i högre grad ska se, involvera och anpassa insatser efter varje persons individuella behov.

IBIC

Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt för den som arbetar med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsvariation utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC är en vidareutveckling av Äldres behov i centrum, ÄBIC.

Nationella kvalitetsregister

Nationella kvalitetsregister innehåller individbaserade uppgifter om sjukdomstillstånd och behandling, och ger en samlad bild över den vård- och omsorg som bedrivs.

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte.....	4
Vad styr äldreomsorgen.....	5
Äldreomsorgen i Dorotea kommun.....	6
Befolkningsutvecklingen i Dorotea 2022-2037.....	7
Särskilt boende.....	8
Hemtjänst.....	8
Anhörigstöd.....	9
Hälso- och sjukvård i ordinärt boende.....	9
Hemsjukvård.....	9
Hembesök av distriktssköterska.....	10
Rehabilitering och habilitering.....	10
Korttidsboende.....	11
Växelboende.....	11
Trygghetsboende.....	11
Vad tycker äldre om äldreomsorgen.....	12
Ledning och styrning.....	14
Personal och kompetensförsörjning.....	15
Kvalitet.....	16
Förebyggande och rehabiliterande insatser.....	17
Välfärdsteknik.....	18
Jämställd och jämlik vård och omsorg.....	20
Nära vård.....	21

Bakgrund och syfte

2022 gav vård- och stödutskottet kommunens socialchef tillsammans med sin ledningsgrupp uppdrag att upprätta en äldreomsorgsplan för Dorotea Kommun, med sikte på implementering 2024.

Äldreomsorgsplanen ska vara vägledande i utvecklingsarbetet av kommunens äldreomsorg. Planen ska också fungera som ett stöd i hur det praktiska arbetet ska planeras och utföras samt i målarbetet med verksamhetsplanerna. Det handlar också om att politiken behöver vara medveten om framtidens utmaningar och styra mot dessa.

Förändringar i lagstiftning, förordningar med mera kommer att påverka vad som styr. Utveckling av teknik, medicin och förebyggande arbete kommer ske löpande. Därför ska planen kontinuerligt uppdateras samt årligen redovisas och fastställas av Kommunstyrelsen tillika socialnämnden.

Planen är framtagen utifrån dialog med bland annat medborgare, medarbetare, politiker, fackliga organisationer och föreningar.

I äldreomsorgsplanen beskrivs kommande utmaningar och hur äldreomsorgen ska möta dessa.

Vad styr äldreomsorgen

Äldreomsorgen styrs av flertalet lagar och förordningar. De grundläggande lagarna är Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Patientlagen (PL) och Patientsäkerhetslagen (PSL). Tillsammans reglerar de äldres rätt till att känna välbefinnande och att leva ett värdigt och meningsfullt liv där kommunal vård och omsorg ska utformas utifrån individuella behov. Du har rätt till en jämlik och säker vård och omsorg där ditt självbestämmande, integritet och trygghet är central. Region och kommun är skyldig att effektivt samverka för att säkerställa att hela vårdkedjan genomsyras av dina behov.

Regeringen har upprättat nationella mål för äldreomsorgen:

- äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag.
- äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende.
- äldre ska bemötas med respekt
- äldre ska ha tillgång till god vård och omsorg
- äldre ska erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg.

För att kunna främja hälsa och ge god vård, omsorg och stöd är en välfungerande samverkan mellan kommun och region central. Utifrån det finns arenor för samverkan och en överenskommelse mellan Region Västerbotten och länets kommuner, likväl som Dorotea.

Kommenterad [MW9]: Konsekvens i att använda „eller inte använda punkt efter varje mening i punktlistan. Två meningar är utan punkt.

Kommenterad [MW10]: Har alla kommuner i länet denna överenskommelse. Då kan man skriva "och alla länets kommuner (där Dorotea ingår). Betydelsen av begreppet likväl, kan den missförstås? Kan man istället skriva: "Så även Dorotea" om man vill tydliggöra det?

Äldreomsorgen i Dorotea kommun

Sanna-Lisa komplettera: I Dorotea vill vi att alla ska känna sig delaktiga och ha möjlighet att leva ett meningsfullt liv. Vi arbetar för att alla ska kunna åldras tryggt i sina hem och för att medborgare med funktionsnedsättning ska ha samma förutsättningar som alla andra.

Dorotea är sedan 2012 en samisk förvaltningskommun och erbjuder samiskprofilerad äldreomsorg. Att vistas i en miljö där personal och boende talar ett modersmål och har gemensamma erfarenheter kan betyda mycket för dig som är äldre och kanske sjuk. I detta sammanhang är det inte bara den rent språkliga delen utan också de kulturella symbolerna och värdena mycket viktiga.

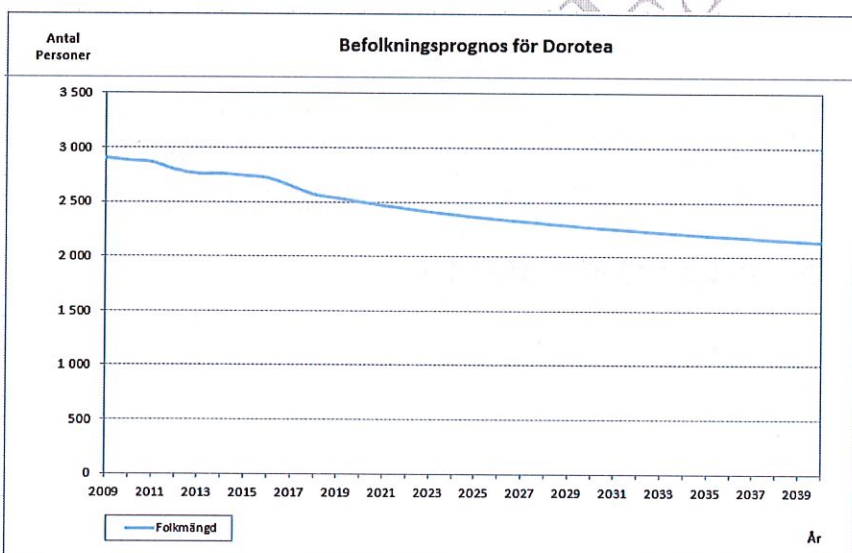

Befolkningsutvecklingen i Dorotea 2022-2037

Enligt en prognos över befolkningsutveckling som SCB (statistiska centralbyrån) har tagit fram för år 2022-2037, förväntas det totala antalet medborgare i Dorotea kommun att minska från 2 441 invånare till 2 177. Den åldrande gruppen invånare som är 80 år och äldre förväntas öka från 244 till 297 invånare under samma period.

Tabellen nedan visar befolkningsfördelningen inom olika åldersgrupper.

År/Antal personer	2022	2027	2032	2037
Åldersgrupp 80+	244	274	281	297
Åldersgrupp 65-79	581	538	516	468
Åldersgrupp 20-64	1141	1050	1002	971
Åldersgrupp 0-19	475	466	446	441

Särskilt boende

Kommunen har ett särskilt boende bestående av enheten för kognitiv sjukdom med 32 lägenheter samt en geriatrisk enhet med 18 lägenheter.

Här bor du i egen lägenhet med tillgång till personal, gemensamma utrymmen och hälso- och sjukvård dygnet runt. För boende på särskilt boende behövs ett biståndsbeslut från biståndshandläggare.

I framtiden kan behovet av att vårdas hemma med insatser som hemtjänst och hemsjukvård komma att öka då andelen äldre stiger och boendeplatserna på särskilt boende är begränsade. Det behövs ett ansvarstagande från ung till gammal, information och förebyggande insatser för att stärka välbefinnandet och identifiera riskfaktorer så man kan leva ett långt och hälsosamt liv.

Hemtjänst

Om du på grund av ålder, funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom har svårt att klara dig själv kan du hos Dorotea kommun ansöka om olika former av stöd och hjälp i hemmet. Målsättningen är att du ska kunna bo kvar i ditt hem så länge som möjligt. Alla har olika behov och kommunens uppgift är att se till att du får det stöd just du behöver. Det kan handla om personlig omvårdnad, trygghetslarm, matleverans, eller en kombination av dessa.

I hemtjänsten i Dorotea kommun väntas en ökning av andelen 80år och äldre enligt tabellen nedan (källa: SCB). Från 2022 till 2037 prognostiseras hemtjänsten öka med 18 procent enligt befolkningsprognosen. Det innebär att fler medborgare kommer att ha behov av insatser från hemtjänsten.

År/ Antal personer	2022	2027	2032	2037
Åldersgrupp 80+	244	274	281	297

Innehållet och behovet av hemtjänstinsatser kan komma att förändras i framtiden på grund av den digitala utvecklingen i samhället. Utmaningarna i verksamheten blir rekrytering av nya medarbetare, och ett förändrat arbetssätt för att kunna möta brukarnas framtida behov.

Kommenterad [MW11]: Svårt att förstå vem/vilka ska ta ansvar och över vem/vilka?

Kommenterad [MW12]: Tanke: behöver man inte identifiera både risk- och friskfaktorer eftersom man ska sträva efter förebyggande insatser?

Kommenterad [MW13]: Fråga: gäller det endast långvarig sjukdom? Alla med annan sjukdom tas inte alltid omhand inom Regionens hälso- och sjukvård. Man skulle ju t.ex. kunna vara utan eget socialt skyddsnät och bryta en lärbenshals och därför under kortare tidsbegränsad tid, behöva hjälp i hemmet

Kommenterad [MW14]: "kan till exempel handla om..." eftersom man inte räknat upp allt som omfattas av hemtjänst.

Kommenterad [MW15]: Stryk "I hemtjänsten" och skriv istället "I Dorotea kommun..." Annars kan man uppfatta det som att det är personalen i Hemtjänsten som förväntas öka sin andel av 80-åringar som arbetar 😊. Stycket står under rubriken hemtjänst så man förstår redan vilken målgrupp som åsyftas.

Anhörigstöd

Kommunen erbjuder stöd via en anhörigkonsulent. Behovet av stöd kan förändras under tiden. Det kan vara åldern, diagnoser, sjukdomar eller olyckor.

Kommenterad [MW16]: "kostnadsfritt stöd via en Anhörigkonsulent. Detta stöd kan du som Anhörig själv ta kontakt för att ta del av."
"Behovet av stöd kan förändras över tid, på grund av ålder, sjukdomar eller olyckor"

Att vara anhörig kan kännas meningsfullt, men också upplevas svårt på olika sätt. Stöd finns att söka i kommunen för dig som i vardagen vårdar, hjälper eller stöttar någon närstående. I detta fall kan det röra sig om närstående som är äldre, långvarigt sjuk, har en funktionsvariation eller ett missbruk. Du kan via kommunens anhörigkonsulent få mer information och hjälp. Anhörigkonsulenten erbjuder förutom enskilda samtal för stöd, vägledning och råd även möjlighet för dig att träffa andra anhöriga på gruppträffar och utbildningar som några exempel.

Hälso- och sjukvård i ordinärt boende

Enligt en länsöverenskommelse mellan kommunerna i Västerbotten och Regionen har kommunen ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende. I kommunens ansvar ingår hemsjukvård, hembesök av distriktssköterska och rehabilitering och habilitering. Regionen ansvarar bland annat för att tillhandahålla läkare.

Hemsjukvård

Hemsjukvård avser hälso- och sjukvård när den ges i din bostad och där ansvaret för de medicinska insatserna är sammanhängande över tiden. Det rör sig om insatser av distriktssköterska och undersköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast. Hemsjukvård föregås alltid av läkarbeslut och vårdplanering. För hemsjukvård tillämpas tröskelprincipen, det vill säga hembesök erbjuds endast dig som inte kan ta dig till hälsocentralen på egen hand eller med stöd. Hemsjukvård erbjuds till dig i Dorotea kommun som är 18 år och äldre.

Hemsjukvården i kommunen förutspås förändras mycket inom några år då den ökande andelen äldre kommer ge ett ökat resursbehov inom hemsjukvården. Arbetssättet kommer att behöva förändras mot att en alltmer avancerad vård i hemmet. Samarbete med Region Västerbotten kommer att vara av största vikt för att möjliggöra denna förändring.

Kommenterad [MW17]: Ta bort ordet "att" efter förändras mot...

Hembesök av distriktssköterska

Kommunen ansvarar för att erbjuda hembesök upp till distriktssköterskenivå till dig som har ett tillfälligt behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Det kan till exempel röra sig om att en distriktssköterska gör hembesök för att lägga om ett sår eller ta prover. Även här gäller tröskelprincipen, men det kan till skillnad från hemsjukvård initieras av till exempel sjuksköterskor på hälsocentralen eller 1177.

Likt den förutspådda utvecklingen inom hemsjukvård så antas behovet av hembesök av distriktssköterska öka i takt med utvecklingen av Nära vård.

Rehabilitering och habilitering

Enligt länsöverenskommelsen är kommunerna även ansvarig för de rehabiliterings- och habiliteringsinsatser som kräver hembesök eller fortsatt uppföljning. I ansvarsområdet ingår förskrivning och uppföljning av hjälpmedel, bostadsanpassning och rehabilitering och habilitering där bedömning och träning behöver ske i hemmet. Om du har behov av hjälpmedel kan du, din närstående eller vårdgivare kontakta kommunens arbetsterapeut.

I takt med att en alltmer nära- och avancerad vård bedrivs i hemmet förespås behovet av hjälpmedel, bostadsanpassning och rehabiliterings- och habiliteringsinsatser i ordinärt boende öka.

Korttidsboende

I Dorotea har du möjlighet att ansöka om korttidsboende och ansökan gör du hos biståndshandläggaren. Korttidsboende erbjuds bland annat dig som är färdigbehandlad på sjukhus men ännu inte har möjlighet att återgå till ditt hem. Det kan gälla tid för rehabilitering och mobilisering efter en stroke eller annan sjukdom. Kommunen tillhandahåller korttidsboendeplatser. Framtidens behov kan variera.

Växelboende

Du har möjlighet att ansöka om växelboende eller avlastning på särskilt boende via biståndshandläggare. Endera ansöker du om regelrätt växelboende där du återkommande vistas en period. Eller så ansöker du när du har ett särskilt behov. Likt prognosen för korttidsboende kan behovet av växelboende komma att öka då allt fler multisjuka äldre vårdas i hemmet. Möjligheten till avlastning för närstående förutspås därigenom att öka.

Trygghetsboende

Trygghetsboende är till för dig som vill bo i egen lägenhet men som önskar en ökad möjlighet till gemenskap och trygghet. Här bor du i en egen lägenhet med gemensamma ytor för samvaro om du så önskar. Det finns även en trivselvärd knuten till trygghetsboendet. Boendet är anpassat för god tillgänglighet, säkerhet och huset är utrustat med hissar. Inget biståndsbeslut behövs och uthyrningen sker via det kommunala bostadsbolaget Doroteahus.

Kommenterad [MW18]: "...trivselvärd tillgänglig viss tid under vardagarna, knuten till trygghetsboendet."

Kommenterad [MW19]: "Doroteahus i Dorotea AB"
(Behövs fullständigt namn?)

När Dorotea kommun i en marknadsundersökning ställde frågan "Vilket av dessa boenden (seniorboende eller trygghetsboende) är du mest intresserad av" svarade 78 av totalt 109 personer att de önskar bo i ett trygghetsboende när de blir äldre.

"Absolut ett trygghetsboende, det man behöver när man är gammal är att inte känna sig ensam"

"Jag och gubben står i kö för trygghetsboende i Umeå eftersom det inte finns i Dorotea, men kommer det ett här behöver vi inte flytta från Dorotea"

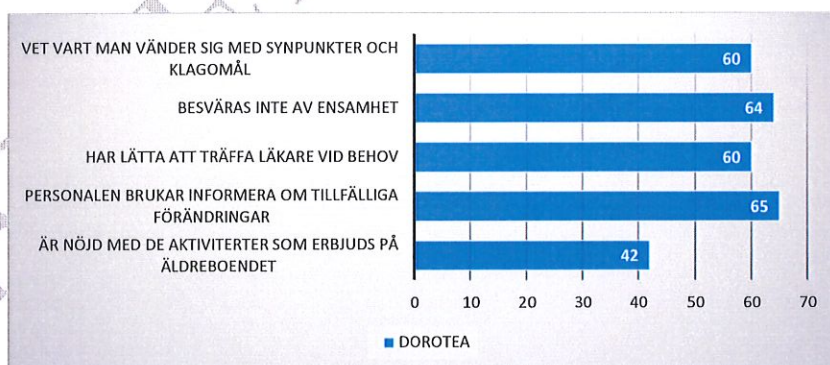
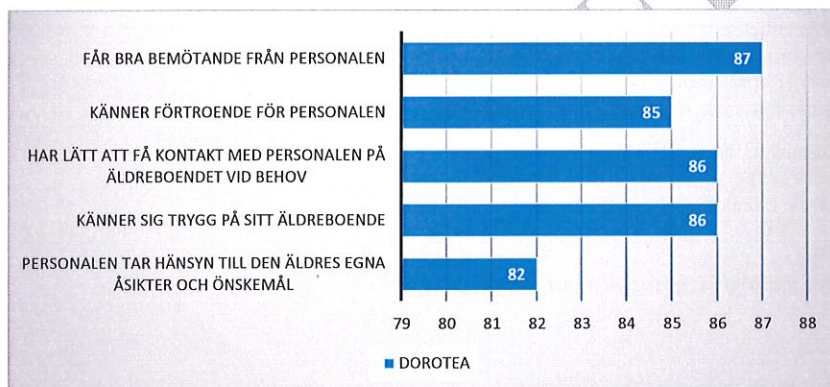
Vad tycker äldre om äldreomsorgen

”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?” är en nationell enkätundersökning med syfte att ge enskilda äldre en röst, och att ta fram kvalitativa mått på äldreomsorgen utifrån den äldres perspektiv. Undersökningen har genomförts av Socialstyrelsen årligen sedan 2013. Den möjliggör att utfallet av insatser kan mätas och jämföras och därmed även utvärderas och utvecklas. Resultatet blir en viktig signal till ansvariga politiker och tjänstepersoner.

Genom ökad dialog med brukarna får verksamheterna mer information om brukarnas önskemål och behov. Det som framkommer beaktas i framtidens utvecklingsarbete. Även synpunkter och klagomål är ett viktigt underlag i utvecklingsarbetet. Du finner mer information på kommunens [hemsida](#).

Nedan visas Dorotea kommuns resultat för år 2022 i undersökningen på särskilt boende.

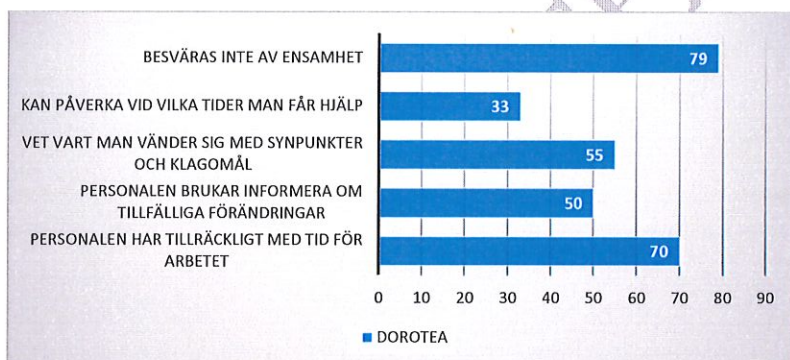
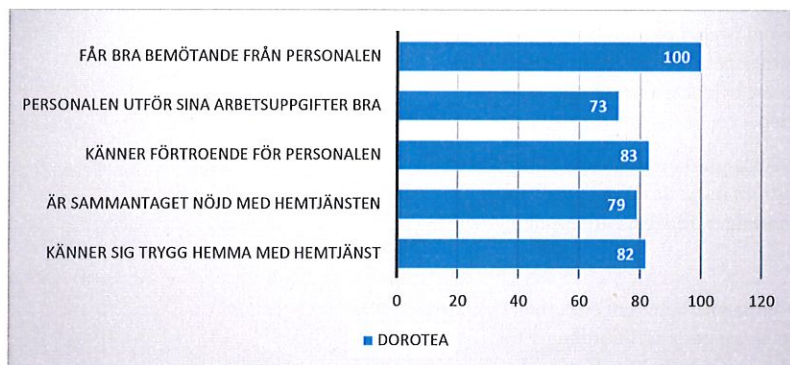
Kommenterad [MW20]: Behöver man lägga in:
www.dorotea.se

Kommenterad [MW21]: 3c frågerubriken ändras till: HAR LÄTT ATT TRÄFFA LÄKARE VID BEHOV

Nedan visas Dorotea kommuns resultat i undersökningen för hemtjänsten 2022

Ledning och styrning

Dorotea kommun avser att arbeta med en styrmodell som bygger på en tillitsbaserad styrning och ledning. Det innebär att man utgår från medborgarnas behov och verksamhetens syfte gällande styrning, kultur och arbetssätt. Att öka samarbete och skapa handlingsutrymme i mötet mellan medarbetare och medborgare är grundidén.

Inom äldreomsorgen i Dorotea kommun pågår ett utvecklingsarbete avseende tillitsbaserad styrning och ledning. Att ge medarbetare förutsättningar att möta de utmaningar som verksamheterna står inför är viktigt och förutsåps höja kvaliteten, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva.

Det är viktigt att delegera handlingsutrymme och välkomna medbestämmande, men också att vara tydlig kring vem som har mandat att göra vad. Att skapa goda förutsättningar för medarbetarna att ta ansvar för sitt arbete och för att klara sitt uppdrag är av stor vikt. Tillit innebär inte fritt valt arbete, utan samarbete inom tydliga ramar. Med ökad tillit och handlingsutrymme medföljer en förväntan om ökat initiativ- och ansvarstagande

Kommenterad [MW22]: Sätt punkt i slutet av stycket.

Detta vill vi satsa på:

- Att skapa förutsättningar för medarbetarna att kunna ta ansvar för sitt arbete och den kvalitet medarbetaren levererar
- Dialog ska vara vägledande i kvalitets- och utvecklingsarbetet
- Satsa på ömsesidig respekt

Personal och kompetensförsörjning

Medarbetarna är vår viktigaste resurs i en god vård och omsorg. Det kräver utbildade och engagerade medarbetare. För att möta framtidens behov behövs en strategi för personalförsörjning. Nytt tänk, nya tjänster efterfrågas som ska avlasta och påverka yrkes stoltheten på ett positivt sätt. Det kan vara till exempel servicebiträden eller resurspersonal.

En viktig insats för att behålla personal och för att öka intresset för vårdarbetet är att skapa en god arbetsmiljö och förutsättningar för att orka arbeta inom vårddyrket genom hela arbetslivet.

Kraven på kompetens kommer att öka allt eftersom vården flyttas från regional till kommunal regi, och det blir allt viktigare med medicinsk kompetens. Det väntas även nationellt skärpta kompetenskrav för specifika arbetsuppgifter som kommer ställa ytterligare krav på personalens utbildningsnivå. Behovet av yrkesutbildade ökar, samtidigt som det råder brist på utbildad personal inom vård och omsorg. Dorotea kommun vill satsa på kontinuerlig kompetensutveckling så att medarbetare är rustade för att möta de ökade behoven.

Detta vill vi satsa på:

- Medarbetaren har förutsättningar och förtroende att ta ansvar för verksamhetens kvalitet
- En kontinuerlig och bra personalförsörjning
- Att kontinuerligt säkerställa och utveckla kompetensen hos medarbetarna
- Motivera och möjliggöra till vidareutbildning
- Yrkes stolthet

Kommenterad [MW23]: "Att medarbetaren har förutsättningar....."

Kvalitet

Vård- och stödverksamheterna i Dorotea kommun arbetar aktivt med att förbättra och säkra arbetsmetoderna för att erbjuda insatser av god kvalitet till de människor som behöver hjälp, stöd och behandling. Det pågår ett ständigt arbete med uppföljning och utvärdering av verksamheten. För att veta och kunna bedöma kvalitet och resultat av verksamheten utvecklas metoder för uppföljning och utvärdering kontinuerligt och långsiktigt. Detta kallas systematiskt kvalitetsarbete.

Verksamheternas kvalitetsutveckling ska svara mot lagar, förordningar och föreskrifter. Nationella kvalitetsmått ger en tydlig indikation om verksamheternas kvalitet och följs regelbundet upp i Dorotea kommun via till exempel kvalitetsregister, enkätundersökningar, egenkontroller och jämförelser mot andra inlandskommuner.

Både Kommunstyrelsen tillika Socialnämnden och nationella styrorgan betonar vikten av att verksamheterna har kunskap om och utformar vård och omsorg utifrån den äldres upplevelse av livskvalitet och hälsa. Utifrån detta är det viktigt att verksamheten också säkerställer kvalitet inom specifika områden då äldre har olika behov och förutsättningar. Det kan till exempel röra sig om vård och omsorg vid kognitiv sjukdom eller i livets slutskede.

Kvalitetsmått är ständigt föränderligt och kommer att behöva anpassas i takt med utveckling inom vård- och omsorg, både nationellt och lokalt. Utvecklingen mot bland annat en mer avancerad vård och kontinuitet kommer att ställa krav på resurser, kompetensnivåer och nytänkande inom till exempel välfärdsteknik.

Kommenterad [MW24]: Ändra till utveckling

Detta vill vi satsa på:

- Brukarens fokus ska vara styrande
- Utökade dialoger
- Systematisk kvalitetsarbete
- God personalkontinuitet

Förebyggande och rehabiliterande insatser

För att stödja äldre personer till att bibehålla sin egenförmåga och möjlighet till ett självständigt liv är det förebyggande arbetet och rehabilitering grundläggande. Rehabilitering innebär åtgärder som stödjer individen till att återta eller bibehålla sin funktionsförmåga. Förebyggande åtgärder syftar till att identifiera och förebygga risker för ohälsa.

Att känna hälsa är en personlig upplevelse vilket innebär att vård och omsorg behöver anpassas utifrån den enskildes behov, upplevelser och förutsättningar. Det finns dock några stora riskområden för ohälsa som är kopplat till förändringar och sjukdomstillstånd som är vanligt förekommande vid stigande ålder. Det kan till exempel röra sig om ökad risk för sår, fall och undernäring. Dorotea kommun arbetar aktivt med att identifiera, behandla och förebygga dessa riskområden.

Kommenterad [MW25]: Saknas punkt

Förebyggande arbete handlar även om att kunna erbjuda bostadsanpassning, utemiljöer som främjar aktivitet och att det finns olika boendeformer utifrån den äldres individuella behov. Anhöriga och civilsamhällets inverkan lyfts ofta fram i diskussionen och är viktiga beståndsdelar i att förebygga ohälsa.

I Dorotea kommun arbetar hälsofrämjande och arbete genomförs av ett personcentrerat- och rehabiliterande förhållningssätt. De äldres egna resurser och möjligheter tas till vara, och de uppmuntras till egen problemlösning och eget agerande. För att det hälsofrämjande arbetet ska utgå ifrån ett helhetsperspektiv är samverkan och samarbete tillsammans med både andra yrkeskategorier, vårdgivare och den äldre och hans närstående central. Detta är ett pågående arbete i Dorotea.

Kommenterad [MW26]: "Dorotea kommun arbetar hälsofrämjande och arbetet..."

Detta vill vi satsa på:

- Stärka och tydliggöra den äldres delaktighet i det hälsofrämjande arbetet.
- Det hälsofrämjande- och rehabiliterande förhållningssätt ska genomföra verksamheterna.
- Ökad samverkan och samarbete mellan olika yrkeskategorier, vårdgivare.

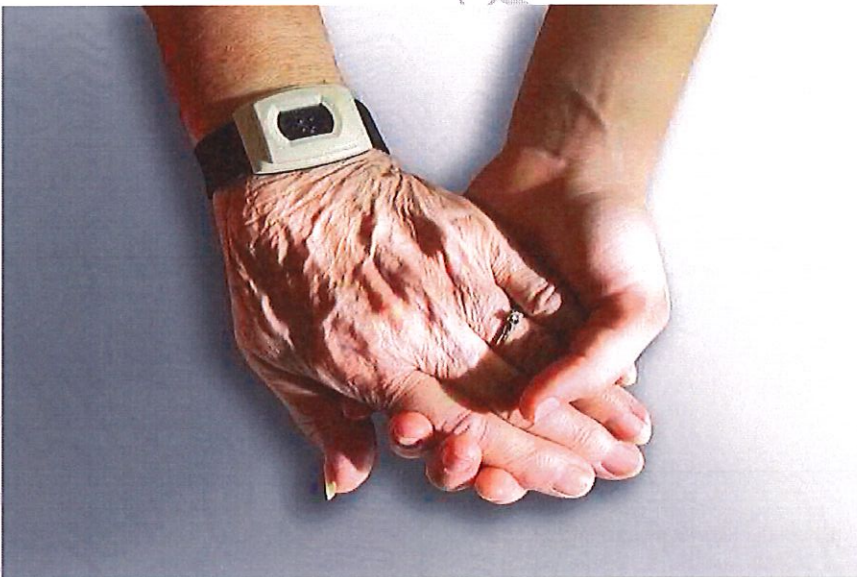
Välfärdsteknik

Målet med välfärdsteknik är bland annat att äldre personer ska kunna leva ett så aktivt, tryggt och självständigt liv så länge som möjligt. Med hjälp av digitala och tekniska lösningar kan en äldre persons beroende av hemtjänstinsatser minska. En medicinpåminnare kan bidra till att man klarar sin egen läkemedelshantering längre då den påminner om och säkerställer att man tar rätt läkemedel på rätt tid. Tillsyn med nattkamera kan bidra till en bättre sömn då man vet att ingen kommer att gå in i bostaden under natten för att titta till en. Det minskar även risken för att nattsönnen blir störd om man vaknar till när någon kommer in. Andra exempel på välfärdsteknik som kan bidra till att äldre personer upplever självständighet, trygghet och delaktighet är digitala trygghetslarm och verktyg för kommunikation. Dorotea kommun erbjuder många olika lösningar som kan förenkla vardagen och ge livskvalité.

Välfärdsteknik ska ses som ett komplement till den mänskliga kontakten och bidrar till att insatser kan planeras utifrån den äldres behov och önskemål. På längre sikt kan användandet av välfärdsteknik resurseffektivera verksamheterna och underlätta personalens arbete. Detta förutspås höja kvalitet, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkerna mer attraktiva.

Kommenterad [MW27]: "ett aktivt, tryggt och självständigt liv så länge som möjligt." Det blir annars 2 så nästan efter varandra.

Kommenterad [MW28]: Kanske byta till "utsatt tid"? Annars blir det 2st ordet rätt nästan efter varandra.

Under hösten 2020 skickades en medborgarenkät ut om Nära vård där 210 kommuninvånare deltog. En av frågorna i enkäten löd:

”Skulle du vilja lära dig att använda ny teknik och digitala lösningar?”

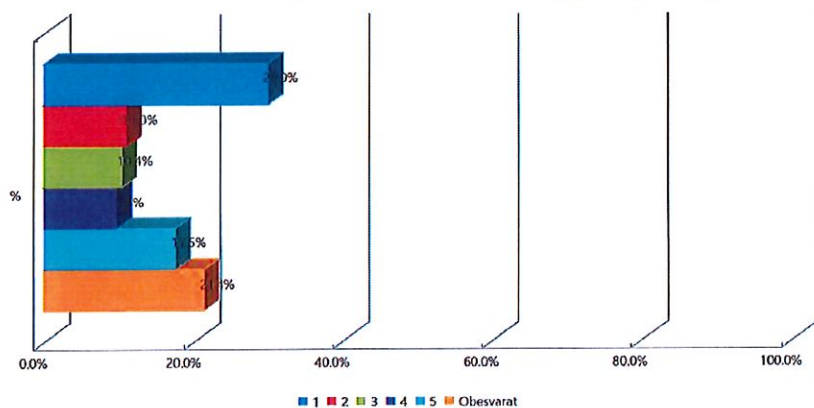
17,5% svarade att de är positivt inställda medan 29,9% var mer negativt inställda. För att medborgarna ska känna sig trygga med välfärdsteknik ser Dorotea kommun ett behov av att informera. Kommunen ser även ett behov av att möjliggöra för medborgarna att prova på olika lösningar, både de som kommunen kan erbjuda samt de som medborgaren kan inhandla själv.

Kommenterad [MW29]: trygga

I enkäten framkom även att en stor del av medborgarna var bekymrade över avstånd till vården, tillgänglighet och personalbrist. Välfärdsteknik kan vara ett sätt att möta upp denna oro.

Kommenterad [MW30]: Talspråk. "stor del av medborgarna var bekymrade"

Kommenterad [MW31]: "möta upp denna oro". Kanske blir en mildare beskrivning - då det annars endast är 17,5% som är positivt inställda till välfärdstekniken i stort?

’ Nummer 1 innebär att du är negativt inställd och nummer 5 att du är positivt inställd.

Detta vill vi satsa på:

- Öka kunskapen om välfärdsteknik och nyttan med den
- Öka utbudet av digitala hjälpmedel för att frigöra tid för det mänskliga mötet
- Ökad trygghet för medborgare i vardagen

Jämställd och jämlik vård och omsorg

Vård och omsorg ska erbjudas på lika villkor och med gott bemötande till alla oavsett kön, genus, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionsvariation, utbildning, bostadsort, social ställning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Vård och omsorg ska ges med respekt för alla människors lika värde.

Trots goda ambitioner är vård och omsorg inte alltid jämlik. Ibland för att individer inte behandlas lika. Ibland för att de behandlas helt lika, trots att de har olika behov och förutsättningar. Det är viktigt att försäkra sig om att den vård och det bemötande som ges är kopplade till varje individs behov och förutsättningar och inte utifrån vårdgivarens föreställningar om personen utifrån exempelvis kön, funktionsnedsättning eller ålder.

För att kunna bemöta individer på ett jämlikt sätt krävs en medvetenhet om fördomar, föreställningar och inlärdas tankesätt om till exempel äldre, manligt, kvinnligt eller reseavstånd till vården. Det krävs också en medvetenhet om hur det inverkar på de insatser individen får.

Omställningen till nära vård och en mer avancerad vård i hemmet har förutsättningar att öka jämlik vård då fokus ligger på den enskilde individens förutsättningar, behov och resurser. För att uppnå det behöver kommun och region arbeta tillsammans för att belysa och motverka ojämlikheter vilket i sin tur kräver en normmedvetenhet, både verksamhetsnära och inom ledning och styrning.

Detta vill vi satsa på:

- Politiker, ledning och medarbetare har kunskap om jämställdhet, jämlikhet och genusfrågor.

Nära vård

Nära vård är ett förändrat sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg.

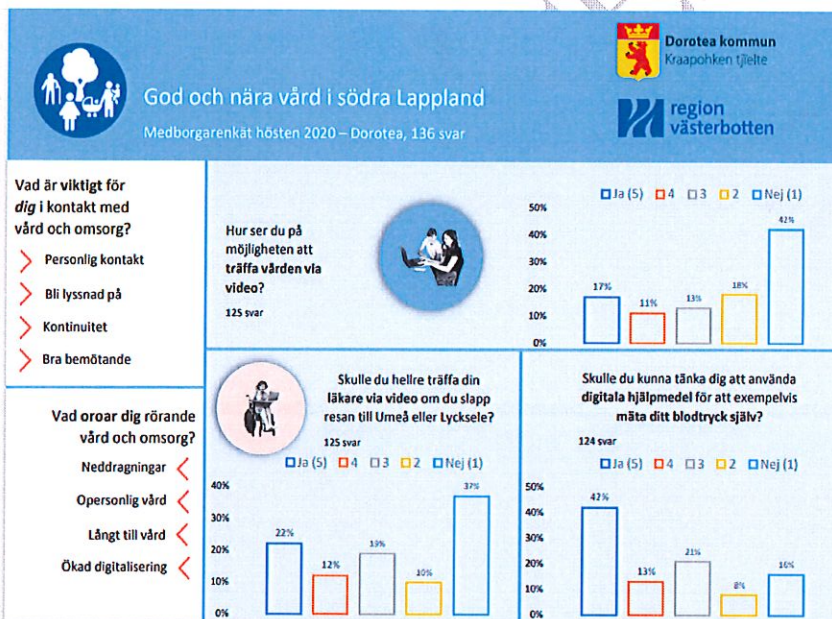
Den närmsta vården är den som du kan ge dig själv, egenvården, samt det stöd som vi (kommuner och regioner) kan ge för att möjliggöra detta.

Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från dig som individ, ditt behov och dina förutsättningar. Med det menas att involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just dig.

Nära vård bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv. En vård där bemötande och tillgänglighet är två av de viktigaste ingredienserna. En vård som känns nära, oavsett vem man är eller var i landet man bor.

En nära vård bygger på en tät samverkan mellan många olika aktörer.

Vi ställer om för att bibehålla kvalitén och tillgängligheten i vården, att arbeta personcentrerat, ha bra kompetensförsörjning och en ekonomi i balans.

Detta vill vi satsa på:

- Vård- och omsorg ska tillsammans med Region Västerbotten bedriva nära och effektiv vård som gemensam målsättning.

Dorotea kommun
Kraapohken tjielte

ARBETSUTKAST

Äldreomsorgsplan
Dorotea kommun

Har du synpunkter på förslaget på Äldreomsorgsplanen som du vill ska beaktas i det fortsatta arbetet?

Synpunkter framförs skriftligen till:

Dorotea kommun
Vård- och stödverksamheter
917 81 Dorotea

Eller via e-post: social.omsorg@dorotea.se

ARBETSMA

Äldreomsorgs -plan 2024-2034

Dorotea kommun
Kraapohken tjielte

Diareinummer: KS-2022-0089-730
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Datum: XXXX-XX-XX

Dorotea kommuns vision

Dorotea är en brusande tillväxtkommun i **Sápmi**.

Vildmarkens möjligheter i kombination med moderna lösningar skapar unika förutsättningar till företagande, arbete, fritid och lärande i en utmanande och inspirerande miljö.

Dorotea kännetecknas av nytänkande, livskvalité och trygghet i livets alla skeden. Hit välkomnas du att förverkliga drömmar, livsprojekt och ambitioner. Våra olikheter berikar vårt samhälle.

Vi vågar, visar och vill förändra!

Dorotea kommuns vision äldreomsorg

Vi ska erbjuda den bästa personcentrerade äldreomsorgen.

Du som omsorgstagare ska få det stöd du behöver för att leva ett så självständigt och tryggt liv som möjligt. Vi respekterar alla människors lika värde och genom att vara nyfikna och genom att lyssna på dig, ska stödet utformas efter dina behov.

Vi som träffar dig ska vara så få som möjligt och på så sätt skapa en kontinuitet i hur och när stödet ges.

Kommenterad [SL51]: Detta är den nordsamiska stavningen av Sameland. Skriv Saepmie som är det sydsamiska namnet, då kommunen ligger inom ett sydsamiskt språkområde. Om det är från Doroteas "slogan", så är det tagit i politiken att det skall stå Saepmie 😊

Begrepp och definitioner

Biståndsbedömning

Invänta Livs förslag på ordning Du som äldre kan ansöka om bistånd hos kommunen om du behöver hjälp med din dagliga livsföring. Insatserna kan till exempel vara hemtjänst eller särskilt boende och de insatser som beviljas syftar till att stärka dina möjligheter att leva ett självständigt liv. Biståndshandläggaren tar emot din ansökan, utreder behovet och fattar ett biståndsbeslut. Är du inte nöjd med beslutet har du alltid rätt att överklaga, mer information lämnas av biståndshandläggaren.

Hemtjänst

Om du känner att det börjar vara svårt att klara av din vardag hemma kan du ansöka om hemtjänst. Hemtjänst är hjälp och stöd som är anpassat efter dina behov för att du ska kunna bo kvar i ditt hem så länge som möjligt. Ansökan görs hos biståndshandläggare.

Hemsjukvård

Om du har ett behov av hälso- och sjukvård och har svårt att ta dig till en vårdcentral eller mottagning kan du få hemsjukvård.

Tröskelprincipen

Personer ska i första hand ta sig till hälsocentral för vård. Hälso- och sjukvårdsinsatser erbjuds endast till den som, på egenhand eller med stöd, inte kan ta sig till hälsocentralen.

Avancerad vård i hemmet

Kommunen och regionen samverkar för att erbjuda vård till personer som trots svår sjukdom önskar vårdas hemma. Det kan till exempel röra sig om vård i livets slutskede.

Ordinärt boende

Ditt egna hem (hus/lägenhet)

Seniorboende

Seniorbostäder är helt vanliga bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden. Tanken är att det ska vara ett enkelt och bekvämt boende att åldras i, med större möjligheter till gemenskap.

Särskilt boende

När du har ett omfattande eller varaktigt behov av hjälp som inte kan tillgodoses av insatser i det egna hemmet, kan du ansöka om särskilt boende hos biståndshandläggare. Detta är en boendeform för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård och omsorg för dig med behov av särskilt stöd.

Korttidsboende

Korttidsboende är till för dig som behöver tillfällig vård och omsorg dygnet runt. Det kan gälla för en eller ett par veckor. Ansökan gör du hos biståndshandläggare.

Växelboende

Innebär att man återkommande växlar boende mellan den egna bostaden och särskilt boende veckovis. Det är ofta fråga om avlastning för en anhörig som vårdar i hemmet. Ansökan gör du hos biståndshandläggare.

Trygghetsboende

En mellanboendeform som ingår i det ordinarie bostadsbeståndet och som är ämnad för dig som känner dig otrygg eller ensam och har behov av ökad trygghet.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård är åtgärder för att till exempel medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

Anhörigstöd

Stöd till dig som vårdar en närstående.

Rehabilitering

Ett begrepp inom hälso- och sjukvården med syfte att du genom rehabilitering ska kunna återvända till dagligt liv och återfå en rimlig hälsa efter sjukdom eller skada.

Välfärdsteknik

Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet.

Nära vård

Nära vård är ett förändrat sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg som innebär att man i högre grad ska se, involvera och anpassa insatser efter varje persons individuella behov.

IBIC

Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt för den som arbetar med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsvariation utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC är en vidareutveckling av Äldres behov i centrum, ÄBIC.

Nationella kvalitetsregister

Nationella kvalitetsregister innehåller individbaserade uppgifter om sjukdomstillstånd och behandling, och ger en samlad bild över den vård- och omsorg som bedrivs.

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	4
Vad styr äldreomsorgen	5
Äldreomsorgen i Dorotea kommun	6
Befolkningsutvecklingen i Dorotea 2022-2037	7
Särskilt boende	8
Hemtjänst	8
Anhörigstöd	9
Hälso- och sjukvård i ordinärt boende	9
Hemsjukvård	9
Hembesök av distriktssköterska	10
Rehabilitering och habilitering	10
Korttidsboende	11
Växelboende	11
Trygghetsboende	11
Vad tycker äldre om äldreomsorgen	12
Ledning och styrning	14
Personal och kompetensförsörjning	15
Kvalitet	16
Förebyggande och rehabiliterande insatser	17
Välfärdsteknik	18
Jämställd och jämlik vård och omsorg	20
Nära vård	21

Bakgrund och syfte

2022 gav vård- och stödutskottet kommunens socialchef tillsammans med sin ledningsgrupp uppdrag att upprätta en äldreomsorgsplan för Dorotea Kommun, med sikte på implementering 2024.

Äldreomsorgsplanen ska vara vägledande i utvecklingsarbetet av kommunens äldreomsorg. Planen ska också fungera som ett stöd i hur det praktiska arbetet ska planeras och utföras samt i målarbetet med verksamhetsplanerna. Det handlar också om att politiken behöver vara medveten om framtidens utmaningar och styra mot dessa.

Förändringar i lagstiftning, förordningar med mera kommer att påverka vad som styr. Utveckling av teknik, medicin och förebyggande arbete kommer ske löpande. Därför ska planen kontinuerligt uppdateras samt årligen redovisas och fastställas av Kommunstyrelsen tillika socialnämnden.

Planen är framtagen utifrån dialog med bland annat medborgare, medarbetare, politiker, fackliga organisationer och föreningar.

I äldreomsorgsplanen beskrivs kommande utmaningar och hur äldreomsorgen ska möta dessa.

Vad styr äldreomsorgen

Äldreomsorgen styrs av flertalet lagar och förordningar. De grundläggande lagarna är Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Patientlagen (PL) och Patientsäkerhetslagen (PSL). Tillsammans reglerar de äldres rätt till att känna välbefinnande och att leva ett värdigt och meningsfullt liv där kommunal vård och omsorg ska utformas utifrån individuella behov. Du har rätt till en jämlik och säker vård och omsorg där ditt självbestämmande, integritet och trygghet är central. Region och kommun är skyldig att effektivt samverka för att säkerställa att hela vårdkedjan genomsyras av dina behov.

Regeringen har upprättat nationella mål för äldreomsorgen:

- äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag.
- äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende.
- äldre ska bemötas med respekt
- äldre ska ha tillgång till god vård och omsorg
- äldre ska erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg.

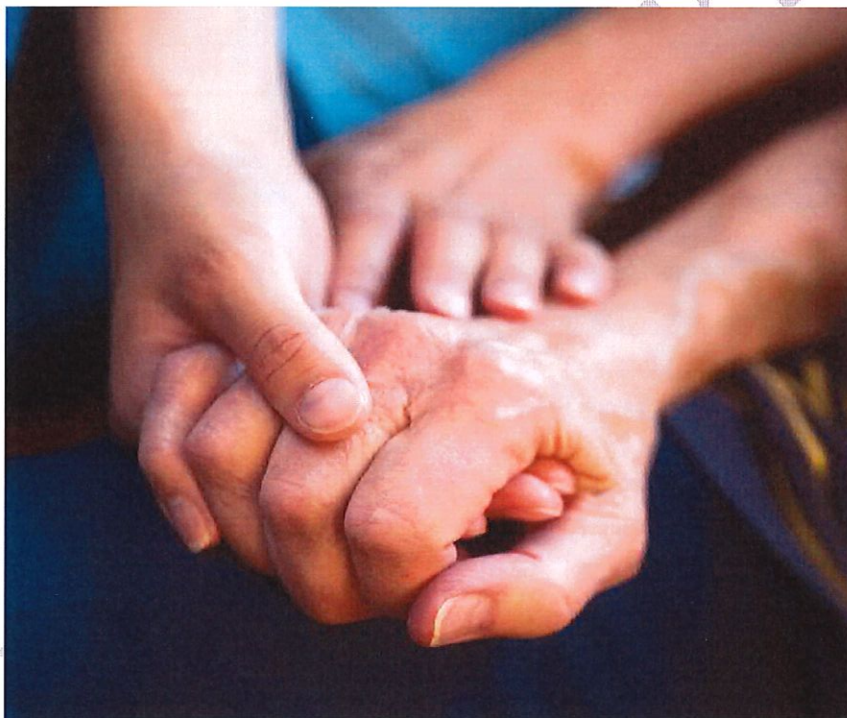
För att kunna främja hälsa och ge god vård, omsorg och stöd är en välfungerande samverkan mellan kommun och region central. Utifrån det finns arenor för samverkan och en överenskommelse mellan Region Västerbotten och länets kommuner, likväl som Dorotea.

Äldreomsorgen i Dorotea kommun

Sanna-Lisa komplettera: I Dorotea vill vi att alla ska känna sig delaktiga och ha möjlighet att leva ett meningsfullt liv. Vi arbetar för att alla ska kunna åldras tryggt i sina hem och för att medborgare med funktionsnedsättning ska ha samma förutsättningar som alla andra.

Dorotea är sedan 2012 en samisk förvaltningskommun och erbjuder samiskprofilerad äldreomsorg. Att vistas i en miljö där personal och boende talar ett modersmål och har gemensamma erfarenheter kan betyda mycket för dig som är äldre och kanske sjuk. I detta sammanhang är det inte bara den rent språkliga delen utan också de kulturella symbolerna och värdena mycket viktiga.

Kommenterad [SLS2]: Förslag på ändring/tillägg. Då inte minoritetslagen eller socialtjänstlagen belyser samerna innan i dokumentet, kan det kanske vara bra att skriva in det här?

Dorotea kommun är samisk förvaltningskommun. De nationella minoriteterna är samer, sverigefinnar, tornedalingar, judar och romer. Till skillnad från de övriga minoriteterna är samer, sedan 1977, ett erkänt urfolk i Sverige.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk handlar om att alla människor har rätt till en värdig och trygg omsorg på ålders höst. Att vistas i en miljö där personal och boende talar ett modersmål och har gemensamma erfarenheter kan betyda mycket för dig som är äldre.

Dorotea kommun ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorg som talar samiska. Socialtjänstlagen föreskriver att kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i samiska, finska, meänkieli, jiddisch och romani chib där detta behövs i omvårdnaden av äldre människor.

Dorotea kommun erbjuder samiskprofilerad äldreomsorg till äldre samer som begär det.

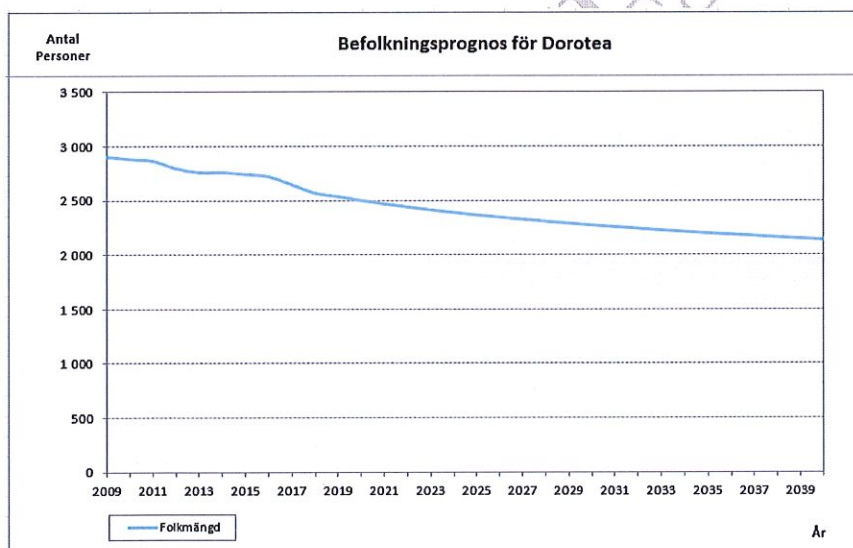

Befolkningsutvecklingen i Dorotea 2022-2037

Enligt en prognos över befolkningsutveckling som SCB (statistiska centralbyrån) har tagit fram för år 2022-2037, förväntas det totala antalet medborgare i Dorotea kommun att minska från 2 441 invånare till 2 177. Den åldrande gruppen invånare som är 80 år och äldre förväntas öka från 244 till 297 invånare under samma period.

Tabellen nedan visar befolkningsfördelningen inom olika åldersgrupper.

År/Antal personer	2022	2027	2032	2037
Åldersgrupp 80+	244	274	281	297
Åldersgrupp 65-79	581	538	516	468
Åldersgrupp 20-64	1141	1050	1002	971
Åldersgrupp 0-19	475	466	446	441

Särskilt boende

Kommunen har ett särskilt boende bestående av enheten för kognitiv sjukdom med 32 lägenheter samt en geriatrisk enhet med 18 lägenheter.

Här bor du i egen lägenhet med tillgång till personal, gemensamma utrymmen och hälso- och sjukvård dygnet runt. För boende på särskilt boende behövs ett biståndsbeslut från biståndshandläggare.

I framtiden kan behovet av att vårdas hemma med insatser som hemtjänst och hemsjukvård komma att öka då andelen äldre stiger och boendeplatserna på särskilt boende är begränsade. Det behövs ett ansvarstagande från ung till gammal, information och förebyggande insatser för att stärka välbefinnandet och identifiera riskfaktorer så man kan leva ett långt och hälsosamt liv.

Hemtjänst

Om du på grund av ålder, funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom har svårt att klara dig själv kan du hos Dorotea kommun ansöka om olika former av stöd och hjälp i hemmet. Målsättningen är att du ska kunna bo kvar i ditt hem så länge som möjligt. Alla har olika behov och kommunens uppgift är att se till att du får det stöd just du behöver. Det kan handla om personlig omvårdnad, trygghetslarm, matleverans, eller en kombination av dessa.

I hemtjänsten i Dorotea kommun väntas en ökning av andelen 80år och äldre enligt tabellen nedan (källa: SCB). Från 2022 till 2037 prognostiseras hemtjänsten öka med 18 procent enligt befolkningsprognosen. Det innebär att fler medborgare kommer att ha behov av insatser från hemtjänsten.

År/Antal personer	2022	2027	2032	2037
Åldersgrupp 80+	244	274	281	297

Innehållet och behovet av hemtjänstinsatser kan komma att förändras i framtiden på grund av den digitala utvecklingen i samhället. Utmaningarna i verksamheten blir rekrytering av nya medarbetare, och ett förändrat arbetssätt för att kunna möta brukarnas framtida behov.

Anhörigstöd

Kommunen erbjuder stöd via en anhörigkonsulent. Behovet av stöd kan förändras under tiden. Det kan vara åldern, diagnoser, sjukdomar eller olyckor.

Att vara anhörig kan kännas meningsfullt, men också upplevas svårt på olika sätt. Stöd finns att söka i kommunen för dig som i vardagen vårdar, hjälper eller stöttar någon närstående. I detta fall kan det röra sig om närstående som är äldre, långvarigt sjuk, har en funktionsvariation eller ett missbruk. Du kan via kommunens anhörigkonsulent få mer information och hjälp. Anhörigkonsulenten erbjuder förutom enskilda samtal för stöd, vägledning och råd även möjlighet för dig att träffa andra anhöriga på gruppträffar och utbildningar som några exempel.

Hälso- och sjukvård i ordinärt boende

Enligt en länsöverenskommelse mellan kommunerna i Västerbotten och Regionen har kommunen ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende. I kommunens ansvar ingår hemsjukvård, hembesök av distriktssköterska och rehabilitering och habilitering. Regionen ansvarar bland annat för att tillhandahålla läkare.

Hemsjukvård

Hemsjukvård avser hälso- och sjukvård när den ges i din bostad och där ansvaret för de medicinska insatserna är sammanhängande över tiden. Det rör sig om insatser av distriktssköterska och undersköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast. Hemsjukvård föregås alltid av läkarbeslut och vårdplanering. För hemsjukvård tillämpas tröskelprincipen, det vill säga hembesök erbjuds endast dig som inte kan ta dig till hälsocentralen på egen hand eller med stöd. Hemsjukvård erbjuds till dig i Dorotea kommun som är 18 år och äldre.

Hemsjukvården i kommunen förutspås förändras mycket inom några år då den ökande andelen äldre kommer ge ett ökat resursbehov inom hemsjukvården. Arbetsättet kommer att behöva förändras mot att en alltmer avancerad vård i hemmet. Samarbete med Region Västerbotten kommer att vara av största vikt för att möjliggöra denna förändring.

Hembesök av distriktssköterska

Kommunen ansvarar för att erbjuda hembesök upp till distriktssköterskenivå till dig som har ett tillfälligt behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Det kan till exempel röra sig om att en distriktssköterska gör hembesök för att lägga om ett sår eller ta prover. Även här gäller tröskelprincipen, men det kan till skillnad från hemsjukvård initieras av till exempel sjuksköterskor på hälsocentralen eller 1177.

Likt den förutspådda utvecklingen inom hemsjukvård så antas behovet av hembesök av distriktssköterska öka i takt med utvecklingen av Nära vård.

Rehabilitering och habilitering

Enligt länsöverenskommelsen är kommunerna även ansvarig för de rehabiliterings- och habiliteringsinsatser som kräver hembesök eller fortsatt uppföljning. I ansvarsområdet ingår förskrivning och uppföljning av hjälpmedel, bostadsanpassning och rehabilitering och habilitering där bedömning och träning behöver ske i hemmet. Om du har behov av hjälpmedel kan du, din närstående eller vårdgivare kontakta kommunens arbetsterapeut.

I takt med att en alltmer nära- och avancerad vård bedrivs i hemmet förspås behovet av hjälpmedel, bostadsanpassning och rehabiliterings- och habiliteringsinsatser i ordinarie boende öka.

Korttidsboende

I Dorotea har du möjlighet att ansöka om korttidsboende och ansökan gör du hos biståndshandläggaren. Korttidsboende erbjuds bland annat dig som är färdigbehandlad på sjukhus men ännu inte har möjlighet att återgå till ditt hem. Det kan gälla tid för rehabilitering och mobilisering efter en stroke eller annan sjukdom. Kommunen tillhandahåller korttidsboendeplatser. Framtidens behov kan variera.

Växelboende

Du har möjlighet att ansöka om växelboende eller avlastning på särskilt boende via biståndshandläggare. Endera ansöker du om regelrätt växelboende där du återkommande vistas en period. Eller så ansöker du när du har ett särskilt behov. Likt prognosen för korttidsboende kan behovet av växelboende komma att öka då allt fler multisjuka äldre vårdas i hemmet. Möjligheten till avlastning för närstående förutspås därigenom att öka.

Trygghetsboende

Trygghetsboende är till för dig som vill bo i egen lägenhet men som önskar en ökad möjlighet till gemenskap och trygghet. Här bor du i en egen lägenhet med gemensamma ytor för samvaro om du så önskar. Det finns även en trivselvård knuten till trygghetsboendet. Boendet är anpassat för god tillgänglighet, säkerhet och huset är utrustat med hissar. Inget biståndsbeslut behövs och uthyrningen sker via det kommunala bostadsbolaget Doroteahus.

När Dorotea kommun i en marknadsundersökning ställde frågan "Vilket av dessa boenden (seniorboende eller trygghetsboende) är du mest intresserad av" svarade 78 av totalt 109 personer att de önskar bo i ett trygghetsboende när de blir äldre.

"Absolut ett trygghetsboende, det man behöver när man är gammal är att inte känna sig ensam"

"Jag och gubben står i kö för trygghetsboende i Umeå eftersom det inte finns i Dorotea, men kommer det ett här behöver vi inte flytta från Dorotea"

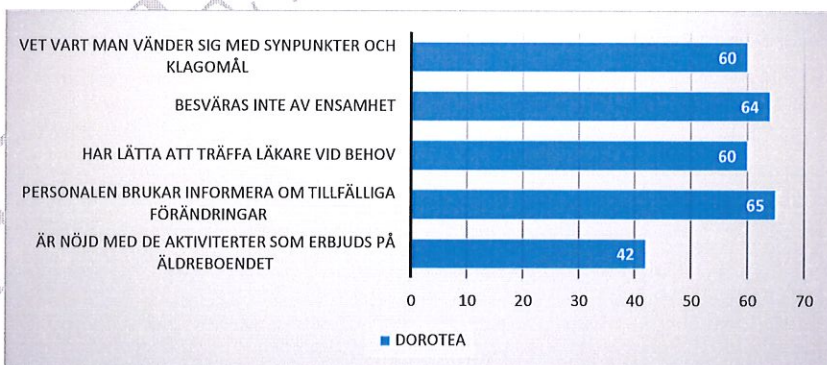
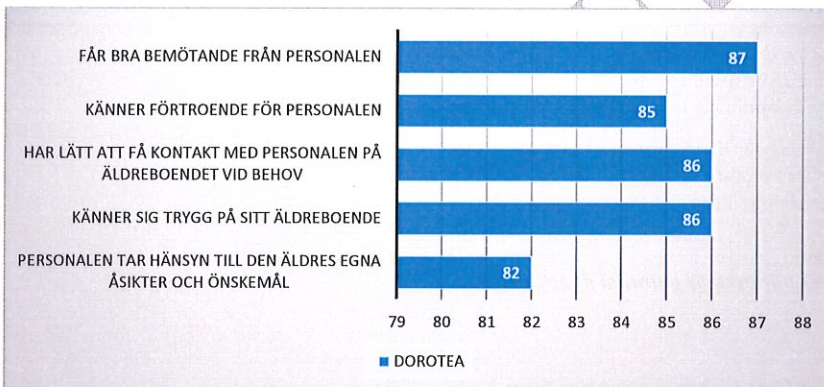

Vad tycker äldre om äldreomsorgen

”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?” är en nationell enkätundersökning med syfte att ge enskilda äldre en röst, och att ta fram kvalitativa mått på äldreomsorgen utifrån den äldres perspektiv. Undersökningen har genomförts av Socialstyrelsen årligen sedan 2013. Den möjliggör att utfallet av insatser kan mätas och jämföras och därmed även utvärderas och utvecklas. Resultatet blir en viktig signal till ansvariga politiker och tjänstepersoner.

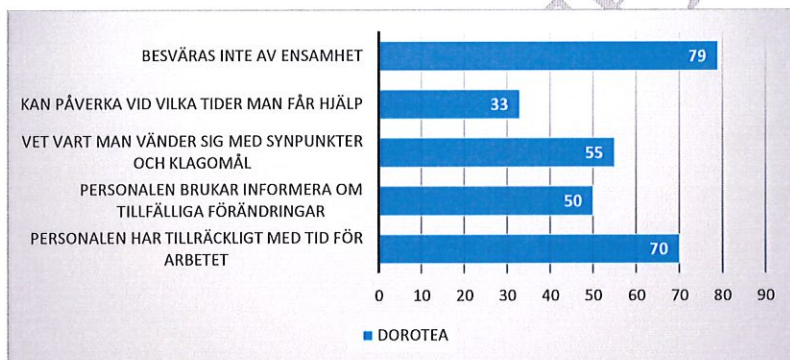
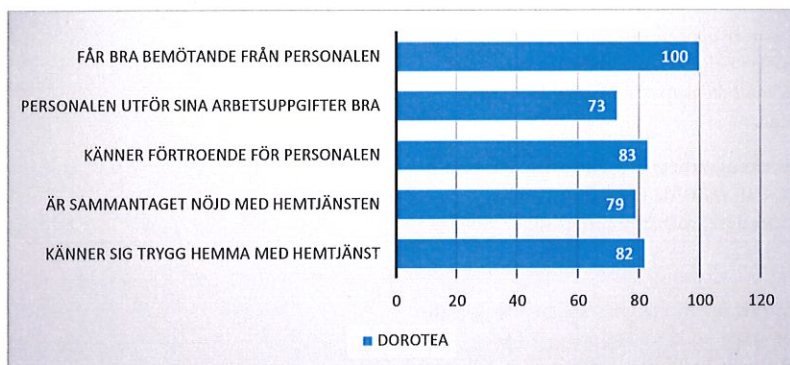
Genom ökad dialog med brukarna får verksamheterna mer information om brukarnas önskemål och behov. Det som framkommer beaktas i framtidens utvecklingsarbete. Även synpunkter och klagomål är ett viktigt underlag i utvecklingsarbetet. Du finner mer information på kommunens hemsida.

Nedan visas Dorotea kommuns resultat för år 2022 i undersökningen på särskilt boende.

Nedan visas Dorotea kommuns resultat i undersökningen för hemtjänsten 2022

Ledning och styrning

Dorotea kommun avser att arbeta med en styrmodell som bygger på en tillitsbaserad styrning och ledning. Det innebär att man utgår från medborgarnas behov och verksamhetens syfte gällande styrning, kultur och arbetssätt. Att öka samarbete och skapa handlingsutrymme i mötet mellan medarbetare och medborgare är grundidén.

Inom äldreomsorgen i Dorotea kommun pågår ett utvecklingsarbete avseende tillitsbaserad styrning och ledning. Att ge medarbetare förutsättningar att möta de utmaningar som verksamheterna står inför är viktigt och förutsättningar höja kvalitet, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva.

Det är viktigt att delegera handlingsutrymme och välkomna medbestämmande, men också att vara tydlig kring vem som har mandat att göra vad. Att skapa goda förutsättningar för medarbetarna att ta ansvar för sitt arbete och för att klara sitt uppdrag är av stor vikt. Tillit innebär inte fritt valt arbete, utan samarbete inom tydliga ramar. Med ökad tillit och handlingsutrymme medföljer en förväntan om ökat initiativ- och ansvarstagande

Detta vill vi satsa på:

- Att skapa förutsättningar för medarbetarna att kunna ta ansvar för sitt arbete och den kvalitet medarbetaren levererar
- Dialog ska vara vägledande i kvalitets- och utvecklingsarbetet
- Satsa på ömsesidig respekt

Personal och kompetensförsörjning

Medarbetarna är vår viktigaste resurs i en god vård och omsorg. Det kräver utbildade och engagerade medarbetare. För att möta framtidens behov behövs en strategi för personalförsörjning. Nytt tänk, nya tjänster efterfrågas som ska avlasta och påverka yrkesstoltheten på ett positivt sätt. Det kan vara till exempel servicebiträden eller resurspersonal.

En viktig insats för att behålla personal och för att öka intresset för vårdarbetet är att skapa en god arbetsmiljö och förutsättningar för att orka arbeta inom vårddyrket genom hela arbetslivet.

Kraven på kompetens kommer att öka allt eftersom vården flyttas från regional till kommunal regi, och det blir allt viktigare med medicinsk kompetens. Det väntas även nationellt skärpta kompetenskrav för specifika arbetsuppgifter som kommer ställa ytterligare krav på personalens utbildningsnivå. Behovet av yrkesutbildade ökar, samtidigt som det råder brist på utbildad personal inom vård och omsorg. Dorotea kommun vill satsa på kontinuerlig kompetensutveckling så att medarbetare är rustade för att möta de ökade behoven.

Detta vill vi satsa på:

- Medarbetaren har förutsättningar och förtroende att ta ansvar för verksamhetens kvalitet
- En kontinuerlig och bra personalförsörjning
- Att kontinuerligt säkerställa och utveckla kompetensen hos medarbetarna
- Motivera och möjliggöra till vidareutbildning
- Yrkesstolthet

Kvalitet

Vård- och stödverksamheterna i Dorotea kommun arbetar aktivt med att förbättra och säkra arbetsmetoderna för att erbjuda insatser av god kvalitet till de människor som behöver hjälp, stöd och behandling. Det pågår ett ständigt arbete med uppföljning och utvärdering av verksamheten. För att veta och kunna bedöma kvalitet och resultat av verksamheten utvecklas metoder för uppföljning och utvärdering kontinuerligt och långsiktigt. Detta kallas systematiskt kvalitetsarbete.

Verksamheternas kvalitetsutveckling ska svara mot lagar, förordningar och föreskrifter. Nationella kvalitetsmått ger en tydlig indikation om verksamheternas kvalitet och följs regelbundet upp i Dorotea kommun via till exempel kvalitetsregister, enkätundersökningar, egenkontroller och jämförelser mot andra inlandskommuner.

Både Kommunstyrelsen tillika Socialnämnden och nationella styrorgan betonar vikten av att verksamheterna har kunskap om och utformar vård och omsorg utifrån den äldres upplevelse av livskvalitet och hälsa. Utifrån detta är det viktigt att verksamheten också säkerställer kvalitet inom specifika områden då äldre har olika behov och förutsättningar. Det kan till exempel röra sig om vård och omsorg vid kognitiv sjukdom eller i livets slutskede.

Kvalitetsmått är ständigt föränderligt och kommer att behöva anpassas i takt med utveckling inom vård- och omsorg, både nationellt och lokalt. Utvecklingen mot bland annat en mer avancerad vård och kontinuitet kommer att ställa krav på resurser, kompetensnivåer och nytänkande inom till exempel välfärdsteknik.

Detta vill vi satsa på:

- Brukarens fokus ska vara styrande
- Utökade dialoger
- Systematisk kvalitetsarbete
- God personalkontinuitet

Förebyggande och rehabiliterande insatser

För att stödja äldre personer till att bibehålla sin egenförmåga och möjlighet till ett självständigt liv är det förebyggande arbetet och rehabilitering grundläggande. Rehabilitering innebär åtgärder som stödjer individen till att återta eller bibehålla sin funktionsförmåga. Förebyggande åtgärder syftar till att identifiera och förebygga risker för ohälsa.

Att känna hälsa är en personlig upplevelse vilket innebär att vård och omsorg behöver anpassas utifrån den enskildes behov, upplevelser och förutsättningar. Det finns dock några stora riskområden för ohälsa som är kopplat till förändringar och sjukdomstillstånd som är vanligt förekommande vid stigande ålder. Det kan till exempel röra sig om ökad risk för sår, fall och undernäring. Dorotea kommun arbetar aktivt med att identifiera, behandla och förebygga dessa riskområden

Förebyggande arbete handlar även om att kunna erbjuda bostadsanpassning, utemiljöer som främjar aktivitet och att det finns olika boendeformer utifrån den äldres individuella behov. Anhöriga och civilsamhällets inverkan lyfts ofta fram i diskussionen och är viktiga beståndsdelar i att förebygga ohälsa.

I Dorotea kommun arbetar hälsofrämjande och arbete genomsyras av ett personcentrerat- och rehabiliterande förhållningssätt. De äldres egna resurser och möjligheter tas till vara, och de uppmuntras till egen problemlösning och eget agerande. För att det hälsofrämjande arbetet ska utgå ifrån ett helhetsperspektiv är samverkan och samarbete tillsammans med både andra yrkeskategorier, vårdgivare och den äldre och hens närstående central. Detta är ett pågående arbete i Dorotea.

Detta vill vi satsa på:

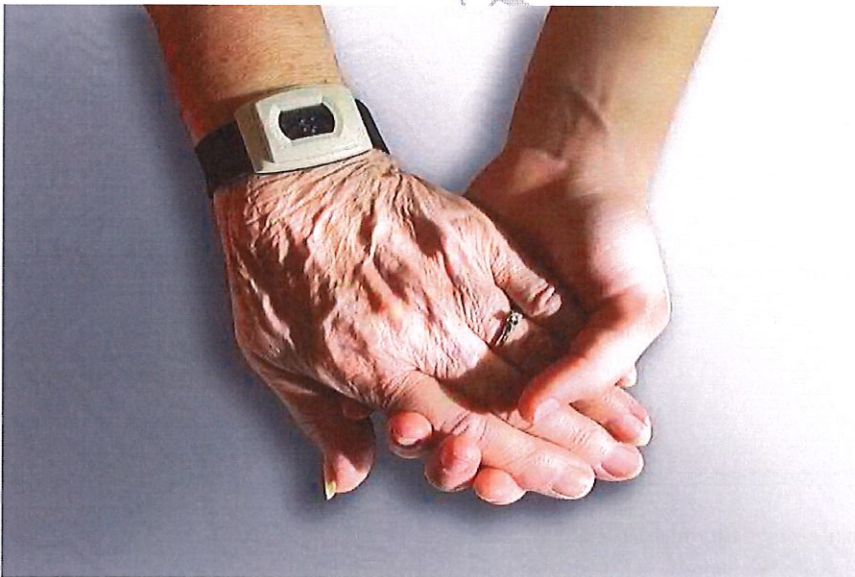
- Stärka och tydliggöra den äldres delaktighet i det hälsofrämjande arbetet.
- Det hälsofrämjande- och rehabiliterande förhållningssätt ska genomsyra verksamheterna.
- Ökad samverkan och samarbete mellan olika yrkeskategorier, vårdgivare.

Välfärdsteknik

Målet med välfärdsteknik är bland annat att äldre personer ska kunna leva ett så aktivt, tryggt och självständigt liv så länge som möjligt. Med hjälp av digitala och tekniska lösningar kan en äldre persons beroende av hemtjänstinsatser minska. En medicinpåminnare kan bidra till att man klarar sin egen läkemedelshantering längre då den påminner om och säkerställer att man tar rätt läkemedel på rätt tid. Tillsyn med nattkamera kan bidra till en bättre sömn då man vet att ingen kommer att gå in i bostaden under natten för att titta till en. Det minskar även risken för att nattsömnen blir störd om man vaknar till när någon kommer in. Andra exempel på välfärdsteknik som kan bidra till att äldre personer upplever självständighet, trygghet och delaktighet är digitala trygghetslarm och verktyg för kommunikation. Dorotea kommun erbjuder många olika lösningar som kan förenkla vardagen och ge livskvalité.

Välfärdsteknik ska ses som ett komplement till den mänskliga kontakten och bidrar till att insatser kan planeras utifrån den äldres behov och önskemål. På längre sikt kan användandet av välfärdsteknik resurseffektivisera verksamheterna och underlätta personalens arbete. Detta förutspås höja kvaliteten, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva.

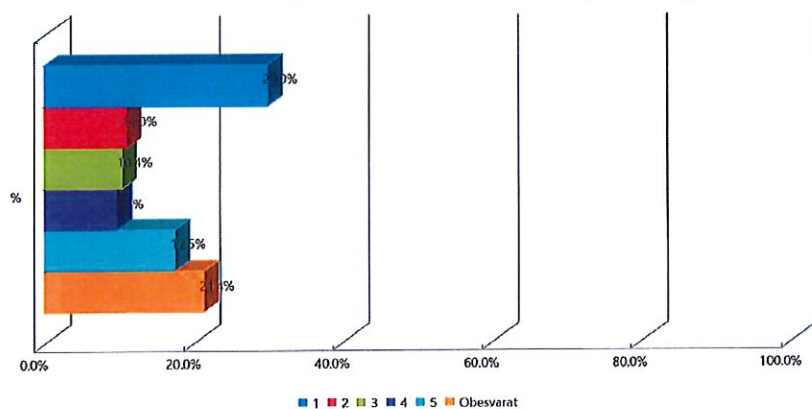

Under hösten 2020 skickades en medborgarenkät ut om Nära vård där 210 kommuninvånare deltog. En av frågorna i enkäten löd:

”Skulle du vilja lära dig att använda ny teknik och digitala lösningar?”

17,5% svarade att de är positivt inställda medan 29,9% var mer negativt inställda. För att medborgarna ska känna sig trygga med välfärdsteknik ser Dorotea kommun ett behov av att informera. Kommunen ser även ett behov av att möjliggöra för medborgarna att prova på olika lösningar, både de som kommunen kan erbjuda samt de som medborgaren kan inhandla själv.

I enkäten framkom även att en stor del var bekymrad över avstånd till vården, tillgänglighet och personalbrist. Välfärdsteknik kan vara ett sätt att möta denna oro.

’ Nummer 1 innebär att du är negativt inställd och nummer 5 att du är positivt inställd.

Detta vill vi satsa på:

- Öka kunskapen om välfärdsteknik och nyttan med den
- Öka utbudet av digitala hjälpmedel för att frigöra tid för det mänskliga mötet
- Ökad trygghet för medborgare i vardagen

Jämställd och jämlik vård och omsorg

Vård och omsorg ska erbjudas på lika villkor och med gott bemötande till alla oavsett kön, genus, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, funktionsvariation, utbildning, bostadsort, social ställning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Vård och omsorg ska ges med respekt för alla människors lika värde.

Trots goda ambitioner är vård och omsorg inte alltid jämlik. Ibland för att individer inte behandlas lika. Ibland för att de behandlas helt lika, trots att de har olika behov och förutsättningar. Det är viktigt att försäkra sig om att den vård och det bemötande som ges är kopplade till varje individs behov och förutsättningar och inte utifrån vårdgivarens föreställningar om personen utifrån exempelvis kön, funktionsnedsättning eller ålder.

För att kunna bemöta individer på ett jämlikt sätt krävs en medvetenhet om fördomar, föreställningar och inlärd tankesätt om till exempel äldre, manligt, kvinnligt eller reseavstånd till vården. Det krävs också en medvetenhet om hur det inverkar på de insatser individen får.

Omställningen till nära vård och en mer avancerad vård i hemmet har förutsättningar att öka jämlik vård då fokus ligger på den enskilde individens förutsättningar, behov och resurser. För att uppnå det behöver kommun och region arbeta tillsammans för att belysa och motverka ojämlikheter vilket i sin tur kräver en normmedvetenhet, både verksamhetsnära och inom ledning och styrning.

Detta vill vi satsa på:

- Politiker, ledning och medarbetare har kunskap om jämställdhet, jämlikhet och genusfrågor.

Nära vård

Nära vård är ett förändrat sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg.

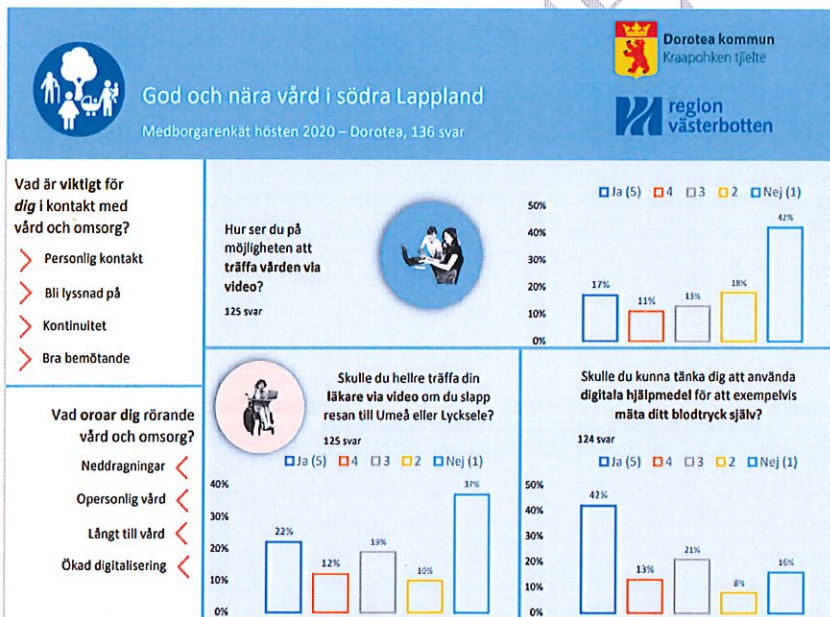
Den närmsta vården är den som du kan ge dig själv, egenvården, samt det stöd som vi (kommuner och regioner) kan ge för att möjliggöra detta.

Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från dig som individ, ditt behov och dina förutsättningar. Med det menas att involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just dig.

Nära vård bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv. En vård där bemötande och tillgänglighet är två av de viktigaste ingredienserna. En vård som känns nära, oavsett vem man är eller var i landet man bor.

En nära vård bygger på en tät samverkan mellan många olika aktörer.

Vi ställer om för att bibehålla kvaliteten och tillgängligheten i vården, att arbeta personcentrerat, ha bra kompetensförsörjning och en ekonomi i balans.

Detta vill vi satsa på:

- Vård- och omsorg ska tillsammans med Region Västerbotten bedriva nära och effektiv vård som gemensam målsättning.

Dorotea kommun
Kraapohken tjielte

ARBETSUTKAST

Äldreomsorgsplan
Dorotea kommun

Remiss till medarbetare, PRO, skolan, Svenska kyrkan, Röda korset, politiken, SPF, Demensföreningen, Region Västerbotten, kommunal, vision, vårdförbundet och fysioterapeuterna?

Har du synpunkter på förslaget på Äldreomsorgsplanen som du vill ska beaktas i det fortsatta arbetet?

Synpunkter framförs skriftligen till:

Dorotea kommun
Vård- och stödverksamheter
917 81 Dorotea

Eller via e-post: social.omsorg@dorotea.se

ARBETSUTKAST

Äldreomsorgs-plan

2024–2034

Förtydligande: Text i svart är oförändrat. Vägledning i dokumentet.
Text i **rött är tillägg, och/eller redigering.**

Hemsjukvård.....sidan 3

Om du har ett behov av hälso- och sjukvård och har svårt att ta dig till en hälsocentral eller mottagning kan du få hemsjukvård. **Kan det inte vara klokt att skriva in hur och var vårdtagaren och/eller anhöriga ansöker om hemsjukvård?**

Svar: "Hemsjukvård föregås alltid av läkarbeslut och vårdplanering" har lagts till under begrepp och definitioner för mer tydlighet.

Avancerad vård i hemmet .....sidan 3

Kommunen och regionen samverkar för att erbjuda vård till personer som trots svår sjukdom önskar vårdas hemma. Det kan till exempel röra sig om **palliativ vård** i livets slutskede.

Svar: Vi valde att inte ha med detta tillägg.

Ledning och styrning .....sidan 16

Dorotea kommun avser att arbeta med en styrmodell som bygger på en tillitsbaserad styrning och ledning. Det innebär att man utgår från medborgarnas behov och verksamhetens syfte gällande styrning, kultur och arbetssätt. Att öka samarbete och skapa handlingsutrymme i mötet mellan medarbetare och medborgare är grundidén.

Inom äldreomsorgen i Dorotea kommun pågår ett utvecklingsarbete avseende tillitsbaserad styrning och ledning. Att ge medarbetare förutsättningar att möta de utmaningar som verksamheterna står inför är viktigt och förutspås höja kvalitet, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva **samt öka yrkesstoltheten.**

Svar: Vi valde att inte ha med detta tillägg. Finns på sida 17.

Personal och kompetensförsörjning.....sidan 17

Medarbetarna är vår viktigaste resurs i en god vård och omsorg. Det kräver utbildade och engagerade medarbetare. För att möta framtidens behov behövs en strategi för personalförsörjning. Nytt tänk, nya tjänster efterfrågas som ska avlasta och påverka yrkes stoltheten på ett positivt sätt. Det kan vara till exempel servicebiträden eller resurspersonal.

En viktig insats för att behålla personal och för att öka intresset för vårdarbetet är att skapa en god arbetsmiljö och förutsättningar för att orka arbeta inom vårdyrket genom hela arbetslivet.

Kraven på kompetens kommer att öka allt eftersom vården flyttas från regional till kommunal regi, och det blir allt viktigare med medicinsk kompetens. Det väntas även nationellt skärpta kompetenskrav för specifika arbetsuppgifter som kommer ställa ytterligare krav på personalens utbildningsnivå. Behovet av yrkesutbildade ökar, samtidigt som det råder brist på utbildad personal inom vård och omsorg. Dorotea kommun vill satsa på kontinuerlig kompetensutveckling så att medarbetare är rustade för att möta de ökade behoven.

Vid kommunikationssvårigheter kan det leda till kvalitetsproblem, felaktigt utförd omsorg och rena vårdskador. Att personalen kan förstå svenska och göra sig förstådd är viktigt för alla äldre men blir än mer påtagliga för äldre med demenssjukdomar eller nedsatt hörsel. Anhöriga måste känna sig trygga med att kommunikationen fungerar.

Enligt EU:s gemensamma referensram GERS för språk ska personal inom äldreomsorg och hemtjänst vara certifierade i svenska språket nivå C1, vilket ska vara ett krav vid nyanställningar. Redan anställd personal ska utbildas till samma nivå. Ansvar för detta åläggs personalen själv på sin fritid som sedan genomför ett test av sina förvärvade kunskaper och uppvisar certifikatet för arbetsgivaren.

Svar: Vi har medvetet valt att hålla dokumentet mer övergripande men har tagit hänsyn på detta under personal och kompetensförsörjning. Tillägg: "I detta ingår även satsningar inom språkbud och språkstödjare för utveckling av trygghet och kvalitet".

Detta vill vi satsa på:

- Att medarbetaren har förutsättningar och förtroende att ta ansvar för verksamhetens kvalitet
- En kontinuerlig och bra personalförsörjning
- Att kontinuerligt säkerställa och utveckla kompetensen hos medarbetarna
- **Kommunikation och språkkrav**

Svar: Satsningar inom språkbud och språkstödjare som ovan

- Motivera och möjliggöra till vidareutbildning
- Yrkes stolthet

Förebyggande och rehabiliterande insatser.....sidan 19

För att det hälsofrämjande arbetet ska utgå ifrån ett helhetsperspektiv är samverkan och samarbete tillsammans med både andra yrkeskategorier, vårdgivare och den äldre **samt hans eller hennes** närstående central. Detta är ett pågående arbete i Dorotea.

Svar: Vi har valt att använda ordet "hen".

Välfärdsteknik.....sidan 20

Välfärdsteknik ska inte ses som ett alternativ, utan som ett komplement till den mänskliga kontakten och bidrar till att insatser kan planeras utifrån den äldres behov och önskemål. På längre sikt kan användandet av välfärdsteknik resurseffektivisera verksamheterna och underlätta personalens arbete. Detta förutspås höja kvalitet, förbättra arbetsmiljön och göra vård- och omsorgsyrkena mer attraktiva.

Svar: Vi valde att låta det stå "Välfärdsteknik ska ses som ett komplement till den..."

Nära vård.....sidan 23**Detta vill vi satsa på:**

- Vård och omsorg ska tillsammans med Region Västerbotten bedriva en **kvalitativ**, trygg, nära och effektiv vård utifrån en gemensam målsättning

Svar: Man måste utgå från att vård och omsorg bedrivs kvalitativ, likaväl som att God och Nära Vård är fortsatt god trots att det idag kallas Nära Vård.

